

สสค. (eMail)

ส่ง : กวค.

รับที่ : 54041/67

กวค. ....51..... 4 เม.ย. 2567 เวลา 11.00 น.

วันที่ ....4.6.67..... กระทรวงยุติธรรม

เวลา ....10.59..... ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

ที่ ยธ ๐๒๐๐๔/๓๓๓๐

๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (ฉบับภาษาอังกฤษ) จำนวน ๕ หน้า
  ๒. ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (ฉบับภาษาไทย) จำนวน ๓ หน้า
  ๓. ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (ฉบับภาษาอาหรับ) จำนวน ๔ หน้า
  ๔. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๘๐๕/๕๔๘ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๖
  ๕. หนังสือสถานเอกอัครราชทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียประจำประเทศไทย ที่ ๒๒๓-๔๕-๐๐๑๓๑๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ค.ศ. ๒๐๒๔

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นเอกสารกำหนดกรอบความร่วมมือที่มุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียในสาขากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับวรรค ๗ ของร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุว่า บันทึกความเข้าใจ มิได้เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และมีได้ก่อให้เกิดสิทธิหรือพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม โดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย กระทรวงยุติธรรมจึงเห็นควรเสนอร่างบันทึกความเข้าใจ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วน ...

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ด้วย H.E. Dr. Walid bin Mohammed Al-Samaani รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย มีกำหนดเดินทางเยือนไทย เพื่อลงนามบันทึกความเข้าใจ ในห้วงเดือน พฤษภาคม ๒๕๖๗ ณ กระทรวงยุติธรรม ดังนั้น จึงต้องเสนอบันทึกความเข้าใจ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๗ เพื่อให้สามารถลงนามบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าวได้ตามกำหนดการข้างต้น

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ ภูมิหลัง

๓.๑.๑ กระทรวงยุติธรรมได้มอบหมายผู้แทนเข้าร่วมคณะผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชน นำโดย นายดอน ปรมดีรัตน์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ตำแหน่งในขณะนั้น) หัวหน้าคณะ เดินทางเยือนซาอุดีอาระเบีย ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อสานสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย - ซาอุดีอาระเบีย และแสวงหาความร่วมมือในสาขาต่างๆ ระหว่างกัน ซึ่งผู้แทนกระทรวงยุติธรรมได้เข้าพบและหารือกับผู้แทนกระทรวงยุติธรรมซาอุดีอาระเบีย ในรูปแบบรัฐต่อรัฐ (G2G) เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน

๓.๑.๒ กระทรวงยุติธรรมซาอุดีอาระเบียได้เสนอร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทย (Memorandum of Understanding for Cooperation between the Ministry of Justice in the Kingdom of Saudi Arabia and the Ministry of Justice in the Kingdom of Thailand) เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อฝ่ายไทยพิจารณา

๓.๑.๓ กระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจ ที่เสนอโดยฝ่ายซาอุดีอาระเบียแล้ว พบว่าภาพรวมความร่วมมือมุ่งเน้นด้านการพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญของผู้พิพากษาและบุคลากรฝ่ายตุลาการ รวมทั้งวิธีปฏิบัติงานด้านตุลาการเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมซาอุดีอาระเบียที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของศาลและตุลาการ กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอให้ตัดความร่วมมือด้านตุลาการออก เนื่องจากเห็นว่างานด้านตุลาการอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานศาลยุติธรรม และดำเนินการปรับแก้สาขาความร่วมมือให้สอดคล้องกับภารกิจกระทรวงยุติธรรมของทั้งสองประเทศ อีกทั้งได้เพิ่มเติมข้อวรรคและถ้อยคำ เพื่อให้เนื้อหาของร่างบันทึกความเข้าใจ มีความสมบูรณ์และครบถ้วนมากขึ้น และนำเสนอให้กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อนำส่งให้ฝ่ายซาอุดีอาระเบียพิจารณา

๓.๒ เนื้อหาของสาระของร่างบันทึกความเข้าใจ

ร่างบันทึกความเข้าใจ มีเนื้อหาอันเป็นสาระสำคัญ ประกอบด้วย

๓.๒.๑ อารัมภบท ซึ่งกล่าวถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศในมิติความร่วมมือด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อาทิ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูล และความเชี่ยวชาญ การจัดการประชุม และการฝึกอบรมทางวิชาการ ตลอดจนการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านกระบวนการยุติธรรมและกฎหมาย

๓.๒.๒ ร่างบันทึก ...

๓.๒.๒ ร่างบันทึกความเข้าใจ มีทั้งสิ้น จำนวน ๑๐ วรรค โดยแต่ละวรรคมีเนื้อหา

โดยสรุป ดังนี้

- วรรค ๑ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างคู่ภาคี ผ่านการแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ และการแบ่งปันข้อมูลในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านกระบวนการยุติธรรมและกฎหมาย
- วรรค ๒ สาขาของความร่วมมือ ได้แก่ สาขากฎหมาย กระบวนการยุติธรรม การพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญสำหรับบุคลากรด้านกฎหมายหรือผู้ที่ปฏิบัติงานในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานด้านกฎหมายและยุติธรรม
- วรรค ๓ กิจกรรมความร่วมมือ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนงานวิจัย ข้อมูลประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ชำนาญเฉพาะทาง รวมถึงการจัดการประชุมแบบเป็นทางการ สัมมนา การประชุมที่ไม่เป็นทางการ และการฝึกอบรม
- วรรค ๔ งบประมาณในการดำเนินการความร่วมมือ ให้คู่ภาคีแต่ละฝ่ายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการมีผลบังคับใช้ภายใต้บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ด้วยตนเอง เว้นแต่คู่ภาคีได้ตัดสินใจเป็นอย่างอื่น
- วรรค ๕ การรักษาความลับของข้อมูลและเอกสาร กำหนดให้ห้ามนำข้อมูลและเอกสารที่ได้รับ ส่ง หรือแลกเปลี่ยนตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ไปใช้ เผยแพร่ หรือส่งต่อ โดยมีได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากภาคีที่น่าสง
- วรรค ๖ หน่วยงานดำเนินโครงการ ได้แก่ ฝ่ายไทย คือ กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม และฝ่ายซาอุดีอาระเบีย คือ สำนักกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงยุติธรรมซาอุดีอาระเบีย
- วรรค ๗ สถานะบันทึกความเข้าใจ กำหนดให้บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้มีได้เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และมีได้ก่อให้เกิดสิทธิหรือพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ
- วรรค ๘ กลไกการปรึกษาหารือ ระบุถึงความเห็นต่างที่เกิดขึ้นระหว่างคู่ภาคีเกี่ยวกับการตีความหรือการบังคับใช้บันทึกความเข้าใจ ให้แก้ไขโดยวิธีการเจรจาและการปรึกษาหารือแบบฉันทมิตรระหว่างคู่ภาคี
- วรรค ๙ การแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สามารถแก้ไขบทบัญญัติหรือข้อความใดๆ ได้โดยการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย
- วรรค ๑๐ บทบัญญัติสุดท้าย ระบุถึงการมีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่คู่ภาคีได้รับการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งสุดท้ายผ่านวิถีทางการทูต โดยแจ้งยืนยันเมื่อเสร็จสิ้นตามกระบวนการทางกฎหมายภายใน โดยจะมีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา ๕ ปี และจะได้รับการต่ออายุโดยอัตโนมัติ และสิ้นสุดเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแจ้งยกเลิกบันทึกความเข้าใจ เป็นลายลักษณ์อักษรผ่านวิถีทางการทูตอย่างน้อย ๖ เดือนก่อนวันสิ้นสุดอายุตามที่ระบุไว้

- ส่วนลงนาม สำหรับฝ่ายไทย คือ พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และสำหรับฝ่ายซาอุดีอาระเบีย คือ H.E. Dr. Walid bin Mohammed Al-Samaani รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมซาอุดีอาระเบีย (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓)

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

ภายหลังการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ ไทย - ซาอุดีอาระเบีย ทั้งสองฝ่ายมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในทุกมิติ ซึ่งการจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ไม่เพียงแต่จะเป็นหนึ่งในมิติความร่วมมือที่จะสนับสนุนการรักษาพลวัตการดำเนินความร่วมมือและเสริมสร้างความเข้มแข็งของความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบียเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสในการเสริมสร้างและกระชับความร่วมมือระหว่างกระทรวงยุติธรรมของทั้งสองฝ่ายผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ งานวิจัย และแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อนำมาประกอบการพัฒนาการดำเนินงานด้านกฎหมายและงานยุติธรรมที่เกี่ยวข้องของไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีของสากล

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้
ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศในฐานะหน่วยงานที่ต้องพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำความตกลงกับต่างประเทศของส่วนราชการ มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาต่อร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ ดังนี้

๖.๑ ไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะโดยรวมของร่างบันทึกความเข้าใจฯ หากกระทรวงยุติธรรมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๖.๒ เพื่อให้ร่างบันทึกความเข้าใจฯ มีถ้อยคำที่เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับรูปแบบของเอกสารที่ไม่เป็นสนธิสัญญา จึงขอให้ปรับแก้ถ้อยคำให้สอดคล้อง อาทิ (๑) การปรับถ้อยคำ จาก “agree” เป็น “decide” จาก “dispute” เป็น “differences” จาก “settled” เป็น “resolved” (๒) การปรับแก้หัวข้อของวรรค ๖ จาก “Focal Points” เป็น “Implementing Agencies” และหัวข้อของวรรค ๘ จาก “Settlement of Disputes” เป็น “Resolution of Differences” เป็นต้น สำหรับร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับภาษาไทย ขอให้ปรับแก้เนื้อหาให้สอดคล้องกับฉบับภาษาอังกฤษ

๖.๓ ร่างบันทึกความเข้าใจฯ มีเนื้อหาสาระเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบียในสาขากฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับวรรค ๗ ของร่างบันทึกความเข้าใจฯ ระบุว่า บันทึกความเข้าใจฯ มิใช่สนธิสัญญาระหว่างประเทศ และมีได้ก่อให้เกิดสิทธิหรือพันธกรณีภายใต้กฎหมาย

ระหว่าง ...

ระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ อย่างไรก็ตาม โดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเห็นควรให้กระทรวงยุติธรรมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง พิจารณาเสนอร่างบันทึกความเข้าใจ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดว่า เรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

๘.๑ ให้ความเห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

๘.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและยุติธรรมระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำของร่างบันทึกความเข้าใจ ในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์และนโยบายของไทย ขอให้กระทรวงยุติธรรมหารือร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อพิจารณาดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก

(ทวี สอดส่อง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๒๕๓ / ๐๙ ๑๔๙๙ ๘๒๙๕ (ลดทอนต์)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@moj.go.th